

คู่มือการฝึกซ้อมแผนตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ระดับจังหวัดและเขต

กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. ความเป็นมา

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้างในสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 เป็นต้นมา โดยเริ่มจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ จนถึงปัจจุบันทำให้พบผู้ป่วยยืนยันมากกว่า 70,000 ราย และเสียชีวิตมากกว่า 2,000 ราย การติดต่อผ่านทางอากาศ สัมผัสโดยตรงกับสารคัดหลั่งของบุคคลและสัตว์ที่อาจเป็นแหล่งรังโรค ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกัน ส่วนการรักษาจำเพาะยังคงอยู่ระหว่างการศึกษาวิจัย

ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 – 25 กุมภาพันธ์ 2563 มีรายงานผู้ป่วยยืนยันจาก 37 ประเทศทั่วโลก และมีประเทศที่มีการแพร่ระบาดต่อเนื่องภายในประเทศแล้วในปัจจุบัน ได้แก่ จีน เขตปกครองพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า ไต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ อิหร่าน อิตาลี

องค์การอนามัยโลกได้ประเมินสถานการณ์ และเห็นว่าการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วจนน่ากังวล ในวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค

การประเมินความเสี่ยง และคาดการณ์สถานการณ์การระบาดในประเทศไทย

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มแพร่เข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 โดยผู้เดินทางท่องเที่ยวชาวจีน จากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน พร้อมกับมีการแพร่เชื้ออย่างรวดเร็วไปยังประเทศต่างในภูมิภาคผ่านผู้เดินทางจากประเทศจีน ในปัจจุบันประเทศต่างๆกำลังดำเนินการความพยายามอย่างเต็มที่ เพื่อเฝ้าระวังป้องกันการนำเข้าเชื้อจากต่างประเทศ และควบคุมการระบาดในประเทศ อย่างไรก็ตาม การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังมีแนวโน้มจะขยายตัวไปทั่วโลก ในลักษณะการระบาดใหญ่ (Pandemic)

ตั้งแต่เดือนมกราคม – 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ประเทศไทย มีรายงานผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว 40 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต โดยกว่าร้อยละ 70 เป็นผู้เดินทางมาจากต่างประเทศ พบผู้ติดเชื้อในประเทศไทยในกลุ่มอาชีพเสี่ยงสูงที่จะสัมผัสกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากพื้นที่ระบาดและผู้ป่วย ได้แก่ พนักงานขับรถ มัคคุเทศก์ พนักงานขายของตามสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก และบุคลากรทางการแพทย์

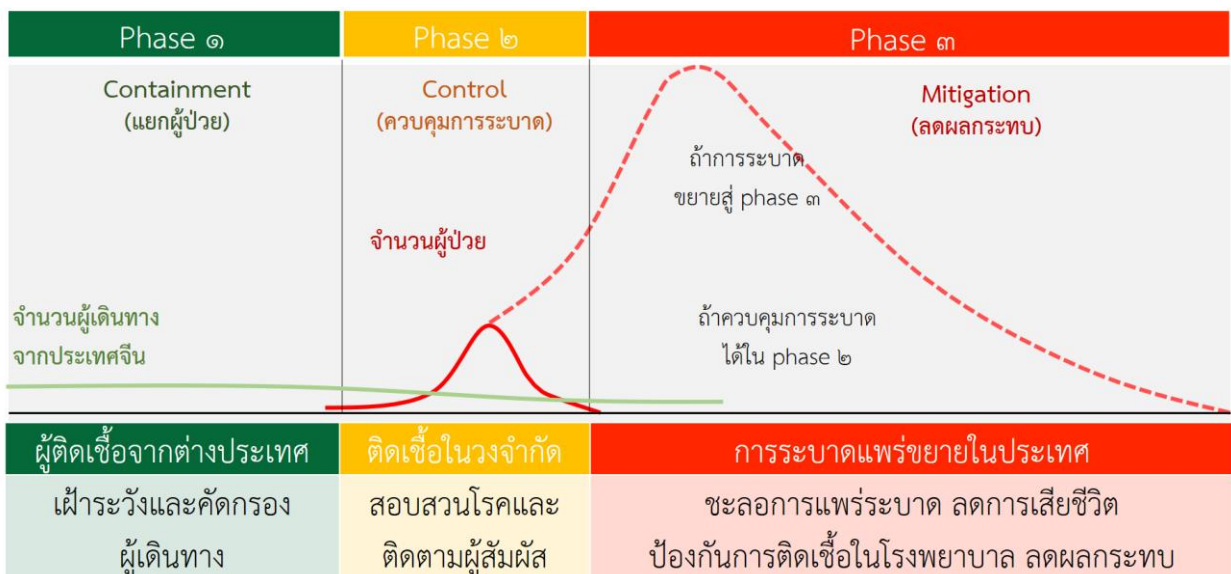
สถานการณ์การติดเชื้อและการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย คาดการณ์ได้ว่า จะดำเนินไปเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 : พบผู้ป่วยเดินทางมาจากประเทศที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป้าหมายการควบคุมโรคคือ ป้องกันการแพร่เชื้อในประเทศ มาตรการตอบโต้หลักคือการคัดกรองและเฝ้าระวังโรคในผู้เดินทางจากต่างประเทศ และควบคุมโรคไม่ให้แพร่กระจาย โดยดูแลรักษาผู้ป่วยในห้องแยกโรคในโรงพยาบาล หากค้นหาและควบคุมผู้ติดเชื้อได้ทั้งหมด ก็จะไม่มีการระบาดในประเทศ แต่ถ้ามีการแพร่เชื้อจากผู้เดินทางจากต่างประเทศสู่ประชาชนไทย สถานการณ์จะขยายสู่ระยะที่ 2

ระยะที่ 2: พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในประเทศ และมีการระบาดในวงจำกัด เป้าหมายคือ การควบคุมโรคให้อยู่ในวงจำกัด มาตรการตอบโต้หลัก คือควบคุมและชะลอการระบาด โดยการเฝ้าระวังค้นหาผู้ป่วยอย่างถี่ถ้วน ดูแลรักษาผู้ป่วยพร้อมควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาล ติดตามเฝ้าระวังโรคในผู้ที่สัมผัสกับผู้ป่วย และสื่อสารแนะนำให้ประชาชนทั่วไปป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด หากดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การระบาดก็จะชะลอตัวและยุติลง แต่ถ้าควบคุมการแพร่เชื้อได้ไม่ดีพอ การระบาดก็จะขยายตัวสู่ระยะที่ 3

ระยะที่ 3: พบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในวงกว้าง ในประเทศไทย เป้าหมายของการควบคุมโรค คือการบรรเทาความเสียหายและผลกระทบ มาตรการตอบโต้หลัก คือการดูแลรักษาผู้ป่วยเพื่อให้มีผู้เสียชีวิตน้อยที่สุด และสื่อสารแนะนำให้ประชาชนป้องกันตนเองให้กว้างขวางที่สุด ดังแผนภูมิแสดงการคาดการณ์ระยะของการระบาดในรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงการคาดการณ์ระยะของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินจากกรณีดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เห็นควรให้ทุกจังหวัดจัดการฝึกซ้อมแผนรับมือการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ชนิดซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise: TTX) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความพร้อมการบริหารจัดการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับจังหวัด พร้อมทั้งทดสอบระบบการสอบสวนควบคุมโรคและการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสถานพยาบาลในเขตสุขภาพ

ขอบเขตของแนวทางปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

แนวทางปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน สรุปลงได้เป็นมาตรการสำคัญ 6 ด้าน (6 C) ดังนี้

- 1) การคัดกรองและเฝ้าระวังผู้ป่วยที่ด่าน สถานพยาบาล และชุมชน (Capture)
- 2) การดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ (Case management and infection control)
- 3) การติดตามผู้สัมผัสโรคและควบคุมการระบาดในชุมชน (Contact tracing and containment)
- 4) การสื่อสารความเสี่ยง (Communication)
- 5) การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย (Community intervention and Law enforcement)
- 6) การประสานงานและจัดการข้อมูล (Coordinating and Joint Information Center)

2. ความรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019; COVID-19) เป็นโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ เกิดจากเชื้อไวรัส Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) จัดเป็นโรคติดต่ออันตราย ลำดับที่ 14 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

อาการของโรค: แยกได้ยากจากโรคติดเชื้อทางเดินหายใจชนิดเฉียบพลันที่มีสาเหตุจากเชื้ออื่นๆ เช่น ไข้หวัดใหญ่ ผู้ป่วยร้อยละ 80.9 อาการไม่รุนแรง ได้แก่ มีไข้ อ่อนเพลีย ไอแห้ง ปวดกล้ามเนื้อ คัดจมูก มีน้ำมูก เจ็บคอ หรืออาจจะมีถ่ายเหลวได้ ผู้ป่วยร้อยละ 13.8 อาการรุนแรง ได้แก่ หายใจหอบเหนื่อย หรือหายใจลำบาก ผู้ป่วยร้อยละ 4.7 มีภาวะวิกฤติ ได้แก่ ภาวะหายใจล้มเหลว ภาวะช็อกจากติดเชื้อในกระแสเลือด หรืออวัยวะล้มเหลว และพบผู้ติดเชื้อที่ไม่แสดงอาการประมาณร้อยละ 1.2 ของผู้ติดเชื้อที่พบทั้งหมดในประเทศจีน (ข้อมูลระหว่างวันที่ 8 ธันวาคม 2562 ถึง 11 กุมภาพันธ์ 2563) อัตราป่วยตายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับร้อยละ 2.3 น้อยกว่าโรคซาร์ส และโรคเมอร์ส ซึ่งมีอัตราป่วยตายเท่ากับร้อยละ 9.6 และ 34.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอัตราป่วยตายจะเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีโรคประจำตัว

ระยะฟักตัวของโรค: มีระยะเวลาตั้งแต่รับเชื้อ ไปจนถึงมีอาการประมาณ 2 – 14 วัน

วิธีการแพร่โรค: การแพร่เชื้อระหว่างคนสู่คน โดยผ่านทางเสมหะของผู้ป่วยจากการไอ และจากการสัมผัสอย่างใกล้ชิดกับผู้ป่วยโดยไม่มีกำบังตนเอง

การรักษา: ปัจจุบัน (กุมภาพันธ์ 2563) ยังไม่มีคำแนะนำอย่างเป็นทางการสำหรับการใช้ยาต้านไวรัสในการรักษาโรค COVID-19 ส่วนใหญ่เป็นการรักษาตามอาการ อย่างไรก็ตามมีรายงานข่าวว่าทางการจีนประกาศเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2563 ว่าองค์กร National Medical Product Administration ของจีนได้รับรองการทดลองใช้ยาต้านไวรัสชื่อการค้า Favilavir (ชื่อทั่วไป Favipiravir) เพื่อรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยยังไม่มีผลการรายงานผลการศึกษาโดยละเอียดอย่างเป็นทางการ

3. วัตถุประสงค์การฝึกซ้อมแผน

- 3.1 เพื่อทดสอบความพร้อมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ในการรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 3.2 เพื่อให้จังหวัดสามารถปรับใช้แนวทางหรือขั้นตอนการปฏิบัติการ (SOP) กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 3.3 เพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบบัญชาการเหตุการณ์ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 3.4 เพื่อทดสอบระบบ สรุปประเด็นที่ต้องปรับปรุง และจัดทำแนวทางแก้ไขเร่งด่วน

4. ขอบเขตการฝึกซ้อมแผน

รูปแบบการฝึกซ้อมแผนชนิดซ้อมบนโต๊ะ (Table Top Exercise: TTX) เพื่อทดสอบการตอบสนองต่อสถานการณ์สมมติการระบาดของโรค COVID-19 เน้นการเตรียมพร้อม การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

5. หน่วยงานกลุ่มเป้าหมาย

- สสจ.
- โรงพยาบาล
- หน่วยงานวิชาการในระดับเขต และผู้แทนเขตสุขภาพ

6. การสรุปผลการฝึกซ้อมแผน

ผู้นำการสรุปผล ประกอบด้วย

- ประธานทีมประเมิน (ผู้ตรวจเขตสุขภาพ หรือ สารสาธาณสุขนิเทศ)
- ทีมผู้เชี่ยวชาญ เช่น กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ สำนักสาธารณสุขฉุกเฉิน กรมอนามัย

7. ขอบข่ายสถานการณ์สมมุติ

สถานการณ์สมมุติลำดับที่ 1

พบผู้ป่วยสงสัยโรค COVID-19 จำนวน 1 ราย (พ่อ) เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดแสงดาว

มีประวัติเดินทางไปเที่ยวเมืองกวางโจว ประเทศจีน การเดินทางครั้งนี้ไปร่วมกับลูกสาวคนโตและลูกสาวคนเล็ก

สถานการณ์สมมุติลำดับที่ 2 พบผู้ป่วยสงสัยโรค COVID-19 2 ราย (ลูกสาว)

ลูกสาว 1 คน มีอาการระบบทางเดินหายใจ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระศุภร์ ต่อมาส่งต่อที่โรงพยาบาลตะวัน จังหวัดตะวัน มีประวัติเดินทางกลับมาพร้อมบิดา พักที่หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัย ณ จังหวัดตะวัน

สถานการณ์สมมุติลำดับที่ 3

เกิดข่าวลือ การระบาดโรค COVID-19 จากกลุ่มนักศึกษา กลุ่มญาติพี่น้องของนักศึกษา และกระจายต่อไปยังประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัด

สถานการณ์สมมุติลำดับที่ 4

เกิดเหตุการณ์พบผู้ป่วยอาการทางเดินหายใจหลายราย ในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลพระศุภร์ จังหวัดตะวัน

สถานการณ์สมมุติลำดับที่ 5

หน่วยงานต่างๆ เข้าควบคุมโรค และเหตุการณ์การระบาดเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

การซ้อมแผนรับมือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ชนิดซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise)

โดย ประธาน: นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ตามสถานการณ์สมมุติทั้ง 5 ลำดับ รวม จำนวน 12 ฉาก (รายละเอียดตั้งลำดับสถานการณ์สมมุติ)

สถานการณ์สมมุติ คำถาม และคำตอบ

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อคำถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
สถานการณ์สมมุติที่ 1					
1	(5 นาที)	<p>ฉากที่ 1.1</p> <p>วันที่ 16 มีนาคม 2563 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแสงดาว ได้รับรายงานผู้ป่วย 1 ราย ชายไทยอายุ 63 ปี ขณะนี้พักรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน จากการซักประวัติ ในวันที่ 16 มีนาคม 2563 ผู้ป่วยให้ประวัติว่า</p> <p>เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2563 มีอาการไข้ ไอเจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ มีเสมหะ มีน้ำมูก 1 วันต่อมา ผู้ป่วยมีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อยหอบมากขึ้น ต้องใช้ออกซิเจนช่วยหายใจ และซักประวัติเพิ่มเติม พบว่า มีประวัติเพิ่งกลับจากไปเที่ยวเมืองกวางโจว ประเทศจีนระหว่างวันที่ 1 – 10 มีนาคม 2563 การเดินทางครั้งนี้ไปร่วมกับลูกสาวคนโตและลูกสาวคนเล็ก</p> <p>แพทย์จึงสงสัยโรค COVID-19</p>	- หากท่านเป็น ผอ.รพ.เอกชน หน่วยงานของท่าน จะทำ อะไรบ้าง	<p>ระบุขั้นตอน รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการแยกผู้ป่วย 3. การแจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และ ปรึกษาเรื่องการส่งต่อหากจำเป็น 4. เรื่องที่ต้องทำความเข้าใจต่อบุคคลากรทาง การแพทย์และญาติผู้ป่วยในการรักษา 5. แนวทางการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ เช่น การใช้อุปกรณ์ PPE 6. การเตรียมในเรื่องการส่งต่อผู้ป่วย เช่น โรงพยาบาลปลายทาง รถพยาบาล และ บุคลากร 7.การจัดการขยะติดเชื้อและสิ่งแวดลอม 	รพ.เอกชน

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
2	(10 นาที)	ฉากที่ 1.2 เช้าวันที่ 16 มีนาคม 2563 เวลา 09.00 น. หลังจากรายงาน สสจ. แพทย์จึงปรึกษาขอ พิจารณาส่งต่อไปยัง รพศ.แสงดาว	1. สสจ. หน่วยงานของท่านจะ ดำเนินการอย่างไรเมื่อได้รับแจ้ง	1. แนวทางของ สสจ. และ CDCU เพื่อเตรียมการ สอบสวนโรคเพิ่มเติม เช่น ศึกษาเวชระเบียน ข้อมูล เพิ่มเติม ประวัติครอบครัว 2. การประสาน เขต และ สคร. เพื่อประสานการส่ง ตัวอย่างตรวจ	สสจ.
			2. รพศ.แสงดาว หน่วยงานของ ท่านจะดำเนินการต่ออย่างไร	1. มีแนวทาง ขั้นตอน การรับผู้ป่วย PUI จาก รพ. อื่นๆ หรือ รพ.สต. หรือชุมชนอย่างไร 2. การจัดเตรียมห้อง negative pressure และ อุปกรณ์ PPE และบุคลากรดูแลผู้ป่วย 3. การเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยอาการ รุนแรงหากต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ (ต้องรับไว้ที่ รพศ. นั้นๆ) 4. การจัดพยาบาล ICN และแพทย์ที่รับผิดชอบงาน โรคติดเชื้อ เพื่อดูแลเรื่องการป้องกันการติดเชื้อใน รพ. 5. การประสานเจ้าหน้าที่ห้อง LAB เรื่องการเก็บ ตัวอย่าง 6. ขั้นตอนการเก็บข้อมูลผู้สัมผัส ติดตามจนกว่าจะ มีการแจ้งผล LAB ของผู้ป่วย PUI 7. การทำความสะอาด และกำจัดขยะติดเชื้อ	ผอ.รพศ.

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
3	(5 นาที)	<p>ฉากที่ 1.3</p> <p>รพศ.แสงดาว รับ Refer และเก็บตัวอย่างส่งตรวจหาสารพันธุกรรม SAR-CoV2</p>	<p>1. รพศ.แสงดาว หน่วยงานของท่านจะเก็บตัวอย่างอะไรบ้าง และส่งตรวจที่ไหน (การเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน การเก็บตัวอย่าง การส่งตัวอย่างตรวจ)</p>	<p>เตรียมแนวทางการเก็บตัวอย่างส่งตรวจ วิธีการวัสดุอุปกรณ์ คนเก็บตัวอย่าง การประสานงานเพื่อส่งตัวอย่างตรวจ การรับแจ้งผล และการรายงานผลต่อไปยังผู้เกี่ยวข้อง</p>	รพศ.

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
4	(15 นาที)	<p>ฉากที่ 1.4</p> <p>วันที่ 16 มีนาคม 2563 เวลา 21.30 น. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ แจ้งผลตรวจทางห้องปฏิบัติการแก่ รพศ. ผลตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อ SARS-CoV2</p>	<p>1. รพศ. หน่วยงานของท่านจะทำอะไร เมื่อได้รับผล Lab</p> <p>2. สสจ. แสงดาว หน่วยงานของท่านจะทำอะไรบ้าง จะพิจารณาเปิด EOC ระดับจังหวัด หรือไม่ อย่างไร</p> <p>3. สคร. หน่วยงานของท่านจะทำอะไรบ้าง จะพิจารณาเปิด EOC ระดับ สคร. หรือไม่ อย่างไร</p>	<p>1.แนวทางการรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการจาก ศวก. ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ</p> <p>1. ขั้นตอนการเปิดศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข โครงสร้างระบบบัญชาการเหตุการณ์ และการแจ้งหัวหน้ากลุ่มภารกิจจัดทำแผนเผชิญเหตุ</p> <p>2. แนวทางการรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัด รับทราบ และการใช้กลไกคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด เพื่อให้สามารถระดมทรัพยากรในการควบคุมโรค</p> <p>เมื่อได้รับแจ้งจาก สสจ. พบสารพันธุกรรมของ SARS-COV2 สคร. ควรเตรียมการ ดังนี้</p> <p>1.แจ้งข้อมูลไปที่ SAT ของกรมควบคุมโรคทันที</p> <p>2.ผอ.สคร. พิจารณาเปิด EOC เพื่อระดมสรรพกำลัง สนับสนุนการใช้วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ทางวิชาการ และยาต้านไวรัสหากจำเป็น</p> <p>3.สรุปสถานการณ์ให้ผู้อำนวยการเขตสุขภาพทราบ เพื่อใช้ในการตัดสินใจสั่งการ</p>	<p>รพศ.</p> <p>สสจ.</p> <p>สคร.</p>

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความคำถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
สถานการณ์สมมุติที่ 2					
5	(5 นาที)	<p>ฉากที่ 2.1</p> <p>วันที่ 17 มีนาคม 2563 เวลา 16.00 น รพช.พระศุภร์ จ.ตะวัน มีผู้ป่วย 1 ราย เพศหญิง อายุ 20 ปี มาด้วยอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีเสมหะ มีน้ำมูก เจ้าหน้าที่ได้ซักประวัติทราบว่า มีประวัติเดินทางไปเที่ยวที่เมืองกวางโจว ประเทศจีน ระหว่างวันที่ 1 - 10 มีนาคม 2563</p>	<p>1. รพช. พระศุภร์ หน่วยงานของท่าน จะทำอะไรบ้าง เมื่อพบผู้ป่วยรายนี้</p>	<p>ระบุขั้นตอน รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การคัดกรองผู้ป่วยและการจัด ARI clinic แบบ one stop service 2. การป้องกันการติดเชื้อใน รพ. 3. เกณฑ์การส่งต่อผู้ป่วย 4. การส่งตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ (หากรับผู้ป่วยไว้เอง) 5. การสอบสวนโรคเบื้องต้นทำอย่างไร ใช้แบบฟอร์มใดบ้าง 	รพช.

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
6	(20 นาที)	ฉากที่ 2.2 แพทย์ รพช.พระศุกร์ สงสัยโรค COVID-19 จึงปรึกษาพท.ตะวันออก และขอส่งต่อไปรับการรักษา ณ รพท.ตะวันออก	1. รพช. หน่วยงานของท่านมีวิธีการส่งต่ออย่างไร (ตั้งแต่สงสัย จนถึง รถพยาบาลที่ไปส่งกลับมาถึง) 2. รพท. หน่วยงานของท่านจะทำอะไรบ้างหลังรับแจ้ง Refer ผู้มี PUI COVID19 3. สสจ.ตะวันออก หน่วยงานของท่านจะทำอะไรบ้าง หลังรับแจ้ง PUI COVID19	ขั้นตอนการส่งต่อผู้ป่วย 1. พนักงานขับรถยนต์ การเตรียมรถยนต์ เตรียมอุปกรณ์ PPE 2. การประสานกับโรงพยาบาลจังหวัดที่รับส่งต่อผู้ป่วย โดยใช้เส้นทางเฉพาะเพื่อลดการปนเปื้อน 3. การล้างรถยนต์ 4. การจัดการขยะติดเชื้อ 1. การประสานงานเจ้าหน้าที่เตรียมห้องแยกโรค, เจ้าหน้าที่ระดับตติย, ICN, Supervisor, บุคลากรที่จะดูแลผู้ป่วย 2. การบริหารจัดการ ขั้นตอนการรับผู้ป่วยจากรถที่มาส่งจนถึงห้องแยกโรค การป้องกันการติดเชื้อ 1. ยืนยันรายละเอียดเหตุการณ์กับ รพช. และ รพท. เพื่อตรวจสอบเหตุการณ์ 2. แจ้ง สคร. ว่ามีผู้ป่วยสงสัย 3. แนวทางการประสานการติดตามการสอบสวนโรค	รพช. รพท. สสจ.

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
7	(10 นาที)	<p>ฉากที่ 2.3</p> <p>1) แพทย์ รพท.ตะวันออก รักษาตามอาการ และเก็บตัวอย่างส่งตรวจหาสารพันธุกรรมไวรัส SARS-COV2 ที่ ศวก.</p> <p>2) วันที่ 18 มีนาคม 2563 เวลา 08.00 น. ศวก. แจ้งผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบสารพันธุกรรมของเชื้อ SARS-COV2</p>	<p>1. รพท.ตะวันออก หน่วยงานของท่านจะทำอะไรบ้างกับผู้ PUI จะเก็บตัวอย่างอะไรบ้าง และส่งตรวจที่ไหน</p> <p>2. สสจ. หน่วยงานของท่านจะดำเนินการอย่างไร หลังพบผู้ป่วย confirmed COVID-19</p>	<p>1. การเตรียมแพทย์และพยาบาลเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน PPE สำหรับตรวจร่างกายผู้ป่วย</p> <p>2. การประสานการส่งสิ่งส่งตรวจ</p> <p>3. วิธี ขั้นตอน การเก็บสิ่งส่งตรวจ</p> <p>4. แจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด</p> <p>การแจ้งนายแพทย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/ผู้ว่าราชการจังหวัด/คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/สคร./เขตสุขภาพ/ท่านผู้ตรวจราชการ เพื่อพิจารณาเปิด EOC</p> <p>แนวทางการติดตามสถานการณ์/ รายงานผู้บัญชาการเหตุการณ์/ ประสานทีม SAT/ทีมติดตามสอบสวนผู้สัมผัส/ การประเมินความเสี่ยง</p>	<p>รพท.</p> <p>สสจ. เขต สคร.</p>

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อคำถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
สถานการณ์สมมุติที่ 3					
8	(15 นาที)	<p>ฉากที่ 3.1</p> <p>วันที่ 18 มีนาคม 2563 ทีมสอบสวนโรค จังหวัดตะวัน ดำเนินการสอบสวนโรคและค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วย ซึ่งเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัด ตะวัน พบผู้สัมผัสใกล้ชิดจำนวน 4 ราย และผู้สัมผัสร่วมชั้นเรียน จำนวน 40 ราย</p> <p>วันที่กลับมาถึงไทย ผู้ป่วยรายนี้ แวะพักที่บ้านแม่ จังหวัดตะวัน (ในบ้าน มี แม่ ยาย หลาน และพี่สาวซึ่งเดินทางไปด้วยกัน อาศัยอยู่) ในวันรุ่งขึ้นจึงไปเรียนที่ มหาวิทยาลัย</p> <p>และผู้สัมผัสร่วมชั้นเรียน จำนวน 40 ราย อาศัยอยู่ในจังหวัดตะวัน แสงดาว และธารา</p>	<p>1. สสจ. ตะวัน ทางหน่วยงานของท่านจะทำอะไรต่อไป เมื่อได้รับการสอบสวนโรค และควรประสานงานกับใครบ้าง</p> <p>2. สสจ. แสงดาว และธารา ได้รับรายงานจาก สสจ. ตะวัน หน่วยงานของท่านจะดำเนินการต่อไปอย่างไร</p>	<p>1. การประสานงานกับ สสจ อีก 2 แห่ง แจ้งให้จังหวัดในเขตสุขภาพทุกแห่ง ทราบเหตุการณ์</p> <p>2. ให้ระบุขั้นตอน รายละเอียดการดำเนินงานต่อไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการติดตามผู้สัมผัสและแยกประเภทตามความเสี่ยง - การจัดการผู้สัมผัสเสี่ยงสูง - การจัดสถานที่เพื่อแยกกักผู้สัมผัสเสี่ยงสูง(หากจำเป็น) - การกำหนดสถานที่เพื่อรองรับผู้ป่วยจำนวนมาก เช่น cohort ward และแผนการบริหารจัดการสถานที่รองรับผู้ป่วย เช่น บุคลากร การจัดสรรเวชภัณฑ์ - แนวทางการสื่อสารความเสี่ยง และแจ้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - การพิจารณาปิดมหาวิทยาลัย - แนวทางให้หยุดเรียน หยุดอยู่กับบ้าน - การจัดทำทะเบียนผู้สัมผัส และการจัดการเมื่อพบผู้ป่วย PUI ในกลุ่มผู้สัมผัส - แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากร เวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลและภายในจังหวัด 	<p>สสจ.</p> <p>สสจ.</p>

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
9	(25 นาที)	<p>ฉากที่ 3.2</p> <p>มีข่าวลือใน social media Facebook line ว่าเกิดการแพร่ระบาดของโรค ใน นักศึกษามหาวิทยาลัย จ.ตะวันออก</p> <p>ทีมสอบสวนโรค พบว่า นักศึกษาร่วมห้อง กับผู้ป่วยได้ส่งข้อมูลทาง social media ต่อๆ กัน ทำให้เกิดความหวาดกลัว การแพร่ระบาดของโรคในประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว</p>	<p>1. เมื่อมีข่าวลือการระบาดของโรค COVID-19 สสจ. และ ศูนย์วิชาการต่างๆ ใน ระดับเขต ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของท่าน จะ ทำอะไรบ้าง</p>	<p>ให้เตรียมแผนการดำเนินงาน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการข่าวลือ - การประชาสัมพันธ์ ร่วมกับประชาสัมพันธ์จังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ต่างๆ การกำหนด key message - การลงพื้นที่ไปในมหาวิทยาลัย เพื่อประชาสัมพันธ์ มาตรการควบคุมโรคและสิ่งที่เจ้าหน้าที่และ นักศึกษาต้องปฏิบัติ - การรายงานไปที่กรมควบคุมโรค/ ผู้ตรวจราชการ / นพ.สสจ.ที่เกี่ยวข้อง/ เขต อนามัย / ผู้ว่าราชการจังหวัด - การสื่อสารการดำเนินงาน และการแนวทางการ ปฏิบัติตัวในกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุข - บทบาทของทีม MCATT - การจัดการสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย 	สสจ. สคร. เขต

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
สถานการณ์สมมุติที่ 4					
10	(25 นาที)	<p>สถานการณ์สมมุติที่ 4</p> <p>ฉากที่ 4.1</p> <p>วันที่ 20 มีนาคม 2563 เวลา 09.00 น สสจ.ตะวั่น รายงานผลว่า บุคลากรทางการแพทย์ของ รพช.พระศุกร์ จ.ตะวั่น จำนวน 11 ราย มีอาการป่วย ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พยาบาล 6 ราย (สัมผัสผู้ป่วย 3 ราย) - เหวรเปล 2 ราย (สัมผัสผู้ป่วย 1 ราย) - ห้องบัตร 1 ราย - ผู้ช่วยเหลือคนไข้ 2 ราย (สัมผัสผู้ป่วย 2 ราย) <p>รพช.พระศุกร์ รายงานด่วนให้ สสจ. และ สสจ. รายงานเขตสุขภาพทราบ</p>	<p>1. ท่าน ผอ.รพช.พระศุกร์ หลังทราบเหตุการณ์ หน่วยงานของท่าน จะควบคุมการระบาดอย่างไร และควรรายงานแก่ใคร</p> <p>2. ระดับเขตจะมีแนวทางการช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างไร</p>	<p>ให้เตรียมแผนการดำเนินงาน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแยกบุคลากรที่มีอาการป่วยและดูแลรักษาการจัดห้องแยกโรค - การให้ผู้สัมผัสหยุดการปฏิบัติงานและแยกสังเกตอาการ - การจัดบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานทดแทนบุคลากรที่ต้องหยุดงาน การลดภารกิจที่ไม่จำเป็น และแผนประกอบกิจการของโรงพยาบาล จะทำอย่างไร - การเฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่ - การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล - การติดตามข้อมูลและสรุปข้อมูลในแต่ละวัน 	รพ. สสจ. เขตสคร.

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
11	(10 นาที)	<p>ฉากที่ 4.2</p> <p>วันที่ 23 มีนาคม 2563 เวลา 00.40 น. สถาบันบำราศนราดูร แจ้งผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ไม่พบสารพันธุกรรมของเชื้อ SARS-CoV2 ทั้ง 11 ราย</p>	<p>1. ท่าน ผอ รพช. หน่วยงานของท่าน ควรทำอะไร หลังจากทราบข้อมูลนี้</p>	<p>1. รายงานผู้บริหาร และ สสจ. รับทราบ ว่า ผลตรวจทั้ง 11 ราย ไม่พบเชื้อ พร้อมแจ้งรายละเอียดเชื้อสาเหตุที่พบ</p> <p>2. แจ้งเจ้าหน้าที่บุคลากรทางการแพทย์ทราบ</p> <p>3. จะพิจารณาอย่างไร ให้เจ้าหน้าที่ยังคงอยู่ในห้องแยกโรค (โดยเฉพาะหากมีอาการชัดเจนหรืออาการรุนแรง ควรเก็บตัวอย่างส่งตรวจซ้ำ) หรือสามารถออกจากห้องแยกได้ แต่ให้หยุดอยู่กับบ้าน หรืออยู่ในที่ที่จัดไว้เพื่อ Home quarantine ต่อจนครบ 14 วัน</p>	<p>รพช. สสจ. สคร. เขต</p>

ลำดับ	เวลา	เหตุการณ์	ข้อความถาม	แนวคำตอบ	ผู้ตอบ
สถานการณ์สมมุติที่ 5					
12	(10 นาที)	สถานการณ์สมมุติที่ 5 กระทรวงสาธารณสุขแถลงข่าวยืนยันพบผู้ป่วยโรค COVID-19 มีเพียง 2 ราย ผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยยืนยันได้รับการดูแลตามมาตรฐาน ขอให้ประชาชนอย่าวิตกกังวลเรื่องการแพร่ระบาดของโรค - โรงพยาบาลได้ดูแลรักษาผู้ป่วยและดำเนินการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล	1. ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ท่านจะเสนอมาตรการต่อเรื่องอย่างไรบ้าง	ดำเนินการมอบหมายภารกิจต่อเนื่องดังนี้ 1. การรายงานเมื่อพบผู้ป่วย PUI 2. การจัดระบบเฝ้าระวังในชุมชน และสถานพยาบาลอย่างเข้มข้น จะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร 3. แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วย การส่งต่อ 4. ติดตามผู้สัมผัส 5. การสื่อสารความเสี่ยงในเชิงรุก	ทุกหน่วยงาน
13	(30 นาที)	สรุปผลการฝึกซ้อม โดย ผู้เข้าร่วมและทีมประเมิน			

หมายเหตุ แนวทางในการตอบคำถามสำหรับแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คำนึงถึงและครอบคลุมรายละเอียด ดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์
2. ความพร้อมในด้านทรัพยากรของหน่วยงาน
3. การกำหนดผู้รับผิดชอบหลักที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในลักษณะดังกล่าว
4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

สรุปผลการฝึกซ้อมแผน

ผังระบบบัญชาการเหตุการณ์ เหตุการณ์ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(ระบุผังระบบบัญชาการเหตุการณ์ เหตุการณ์ พร้อมระบุชื่อหัวหน้ากองภารกิจ และช่องทางการติดต่อ)

สรุปผลและอภิปรายผลการฝึกซ้อมแผน

- 1) การคัดกรองและเฝ้าระวังผู้ป่วยที่ด่าน สถานพยาบาล และชุมชน (Capture)
- 2) การดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ (Case management and infection control)
- 3) การติดตามผู้สัมผัสโรคและควบคุมการระบาดในชุมชน (Contact tracing and containment)
- 4) การสื่อสารความเสี่ยง (Communication)
- 5) การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย (Community intervention and Law enforcement)
- 6) การประสานงานและจัดการข้อมูล (Coordinating and Joint Information Center)

ภาคผนวก

1. แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. แนวทางการประสานงานเมื่อพบผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวน Novel coronavirus 2019 (Patient under investigation : PUI)
3. Workflow: การประสานงานเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ กรณีพบผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์สอบสวน (PUI) และ ผู้สัมผัส Novel Coronavirus 2019
4. Workflow: การประสานงานเพื่อส่งต่อผู้ป่วยไปยัง รพ. ในสังกัดกรมการแพทย์ ผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient under investigation : PUI) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
5. แนวทางการจัดระบบบริการของโรงพยาบาล กรณีมีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในวงกว้าง
6. ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ กรณีโรคโคโรนาไวรัส 2019
7. แนวทางการบริหารจัดการระบบการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการรายงานผล
8. แนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
9. คู่มือการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทางห้องปฏิบัติการ
10. รายชื่อคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษากรณีผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
11. แบบรายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
12. แบบสรุปผลคัดกรองผู้สัมผัสของผู้ป่วยเข้าข่าย 2019 (COVID-19)
13. แบบสัมภาษณ์ผู้สัมผัสที่ไม่มีอาการของผู้ป่วยเข้าข่ายโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

หมายเหตุ สามารถดาวน์โหลดเอกสารตามภาคผนวกที่เป็นปัจจุบัน ได้ที่

<https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/guidelines.php>

